

Vezetői összefoglaló

Az ifjúságsegítő képzés fejlesztése

TÁMOP-5.4.4-09/2-C-2009-0002

A projekt időtartama: 2010 július 1 – 2012. április 15.

Támogatási összeg: 40.498.818 Ft

Konzorciumi tagok:

- Kecskeméti Főiskola (vezető) 6000 Kecskemét, Izsáki út 10.
- Foglalkoztatási és Szociális Hivatal - Mobilitás Országos Ifjúsági Szolgálat (1089 Budapest, Kálvária tér 7.)
- Magyar Pedagógiai Társaság (1052 Budapest Petőfi S. u. 3.)

Az Excenter Kutatási Központ, mint támogató partner vett részt a pályázat, illetve az ahhoz kapcsolódó szükségletfelmérés kidolgozásában, később pedig megbízást kapott a projektben vállalt kutatás lebonyolítására, az eredmények kiértékelésére és publikálására.

Együttműködő partnerek:

- Eötvös Lóránd Tudományegyetem Tanító- és Óvóképző kar - Budapest
- Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola – Debrecen
- Nyugat-magyarországi Egyetem Savaria Egyetemi Központ Andragógiai Intézet - Szombathely

Honlap: <http://ifiped.kefo.hu>

A projekt célja az ifjúságsegítő felsőfokú szakképesítés megújítása, egyúttal interprofesszionális képzéssé fejlesztése a pedagógus- és ifjúságsegítő képzések határterületein. Az interprofesszionális humán szolgáltatások nyújtására alkalmas szakemberek komplex képzési programja (a pedagógusképzésben és az ifjúságsegítő szakképzésben egyaránt alkalmazható speciális kompetenciák fejlesztésével) nem csupán a meglévő ifjúságsegítő szakképzés fejlesztéséhez járul hozzá, hanem egyes pedagógiai alapképzések és határterületen folytatott egyéb szociális és humán szakok, szakirányok és képzések interprofesszionalitásának erősítéséhez, az ifjúsággal foglalkozó szakmákhoz kapcsolódó képzések továbbfejlesztéséhez is. A projekt eredményeként a célcsoportok tagjai sokoldalú kompetencia-fejlesztésben részesülhetnek, ezáltal növekedhetnek munkaerő-piaci esélyeik.

A projekt indokoltága:

Az ifjúságsegítő képzésekből kikerülő hallgatók munkájukat az egyre fontosabb területnek számító családon és iskolán túli harmadlagos szocializációs közegben végzik, célcsoportjukat egy nehezen definiálható, magukért már igen, másokért még felelősséget nem vállaló 10-30 éves korosztály jelenti.

A rendelkezésre álló adatok azt mutatják, hogy a végzett ifjúságsegítők sikeresen megállják helyüket a munkaerőpiacon, mivel azon kevés erre specializált szakemberek közé tartoznak, akik képesek a fiatalokat hozzásegíteni ahhoz, hogy képességeiket kibontakoztatva elkerüljék a támogató közösségből való kiszakadást és a deklasszációkat. Az ilyen szakemberek iránti igényt indokolja, hogy az Európai Unióhoz hasonlóan Magyarországon is tapasztalható a pályakezdő fiatal munkanélküliek számának emelkedése. A végzett ifjúságsegítő – illetve ilyen szaktudással is rendelkező, más szakirányú végzettséggel rendelkező – szakemberek kulcsszerepet játszhatnak abban, hogy a fiatalok már a munkába lépés előtt elsajátíthassák az önálló életvitelhez, a munkavállaláshoz és a munkahelyen maradáshoz szükséges készségeket.

A képzőintézmények adatai is az eddigi munka sikerét jelzik, hiszen úgy az ifjúságsegítő képzésben résztvevő hallgatók száma, mint a képzést nyújtó intézmények száma folyamatosan emelkedik. A pozitív mérleg fenntartásához azonban szükség van a készségek továbbfejlesztésére, a tudástartalmak és a képzési formák aktualizálására, hogy a folyamatosan változó munkaerő-piaci elvárásokhoz igazodhassanak.

A projekt eredményei:

- a szakképzésben és az alapképzésben egyaránt hasznosítható, többfunkciós 12 db kurrikulum, és az ezekhez kapcsolódó 30-60 órás tananyagok fejlesztése;
- az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzésben oktató szakemberek speciális képzése, módszertani felkészítése;
- a kurrikulum(ok) adaptációja a különböző szintű képzések és célcsoportok számára (pl. felsőfokú szakképzés, felsőoktatási

alapképzés [BA], képzők képzése, gyakorlati szakemberek, pedagógusok továbbképzése).

A projekt hatásaként a célcsoportok tagjai nem csupán kompetenciafejlesztésben részesülnek, de növekednek munkaerő-piaci esélyeik is. Mivel a képzés felelőse

ein kívül az oktatók alig vettek részt kifejezetten az ifjúsági szakmával, az ifjúságsegítés specifikumaival foglalkozó továbbképzéseken, e területen is előrelépést jelent a projekt megvalósítása.

Célcsoportok:

Közvetlen célcsoportok:

- az ifjúságsegítő képzést indító, folytató képző intézmények,
- az intézmények oktatói,
- az ifjúságsegítő képzést elvégző hallgatók,
- továbbá érintett a jólképzett ifjúságsegítőket fogadó munkaerőpiac.

Közvetett célcsoport:

- az ifjúságsegítővel érintkező fiatalok: gyerekek – serdülők - fiatalok (együtt: ifjúság);
- a családon és iskolán túli területen, magukért már igen, másokért még nem felelősséget vállalók (kb. 10-30 éves korcsoportok);
- közvetett célcsoport továbbá az ifjúságsegítő képzéssel interdiszciplináris képzést folytató intézmények;

A projekt tervezése során megkeresett végzett ifjúságsegítők visszajelzéseiből kiderült, hogy a képzésben megszerzett kompetenciáikat jól tudják hasznosítani, de nem feltétlenül a tényleges ifjúsági munka területén. Akik érettségi után végezték el az ifjúságsegítő szakot, jórészt tovább tanultak szociális vagy pedagógiai területen, a pedagógus végzettséggel is rendelkezők pedig az iskolai munkában hasznosítják tapasztalataikat. Érdeemes továbbá megemlíteni, hogy még azok is szívesen ajánlanák másoknak az ifjúságsegítő szakot, akik nem tudtak elhelyezkedni ezzel a végzettséggel. A legtöbben egyetértettek azzal a kijelentéssel, hogy olyan ismereteket szereztek a képzés során, amelyeket más területen is hasznosíthatnak. A felsőfokú szakképzés után tovább tanulók a

szociális munkás, illetve a pedagógia szakot jelölték meg, ami a szakképzés interprofesszionális jellegét hangsúlyozza.

A projekt megvalósításának főbb lépései és tevékenységei:

1. Szakmai szükségletek felmérése, a képzési kapacitások összehangolása – a képző intézmények, szakmai szervezetek és intézmények kooperációjával. A szükségletfelmérés és a nemzetközi összehasonlító elemzés eredményei alapján a fejlesztendő képzések iránti igény felmérése, a képző intézmények kapacitásának, valamint a kapcsolódó szakmai szervezetek, intézmények elvárásai alapján. (2010. július - október)
2. Információs hálózat kiépítése a képző intézmények és a szakmai szervezetek, intézmények között az erre a célra kiépített elektronikus platform segítségével.
3. A képzésfejlesztésben résztvevő szakemberek képzésmetodikai továbbképzése, képzésfejlesztésre történő felkészítése. (2010. október)
4. A modulrendszerű ifjúságsegítő szakképzés minőségének fejlesztését szolgáló új tanítási és tanulási módszerek bevezetése. Az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzés szakmai és vizsgakövetelményeinek legfrissebb módosítása külön hangsúlyozza a gyermek és ifjúsági munka együttes kezelését, s ez maga után vonja, hogy a képzésben nagyobb súllyal szerepeljenek a nevelési feladatokra koncentráló pedagógiai-pszichológiai tantárgyak. Ezekben viszont a pedagógusképzésben alkalmazott pedagógiai oktatással szemben differenciáltabb tantervi struktúrára és az intézményes nevelésen kívüli területeket nagyobb súllyal képviselő tananyagelemekre van szükség. (2010. november – 2012. március)
5. Valamennyi képzéshez interdiszciplináris és komplex megközelítésű tananyag készült, mely tartalmazza a témához kapcsolódó szakirodalmat és az alkalmazási terület fontosabb információit (pl. intézményes oktatás keretei vagy szabadidős tevékenység, fesztivál stb.) A projekt során kialakított internetes platform minden kurrikulumot és tananyagot elektronikus formában tartalmaz, az egyes anyagrészekhez kapcsolódó

- ellenőrző kérdésekkel, gyakorló feladatokkal együtt. (2010. október – 2012. március)
6. Az újonnan készített tananyagok, illetve adaptációk, szakirodalmi hivatkozások és alkalmazások kialakítása a munkaerő-piaci szereplők (jelen esetben ifjúságsegítő szakembereket, illetve ifjúságsegítő feladatokat is ellátó pedagógusokat foglalkoztató szervezetek, intézmények) előzetes igényeinek felmérése, illetve folyamatos kontrollja (lektorálás) mellett történt. (2010. november – 2012. február)
 7. Minden tantervi egységhez és tananyaghoz kapcsolódva sor került a képzők képzésére, ahol a résztvevők lehetőséget kaptak a tananyag és a módszerek megismerésére, gyakorlati kipróbálására. (2011. január – december)
 8. Pilot-képzések és monitoring: 2011 februárjától a Főiskola ifjúságsegítő képzésében a gyakorlatban is bevezetésre kerülnek a tantervi és tananyagfejlesztés eredményei. A gyakorlati tapasztalatokról az érintett oktatók és hallgatók kritikai értékelő észrevételeket fogalmaztak meg. (2011. február - 2012. március)
 9. Az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzést folytató intézmények képzési vezetőinek szakmai műhelye (IS Műhely) a projekt időtartama alatt négy alkalommal ülésezett. (2011. április – 2012. január)
 10. A projekt keretében a Mobilitás szervezésében regionális szakmai találkozók és mentorképzések zajlottak, amelyek tapasztalatai a szakképzés elengedhetetlen részét képező gyakorlati felkészítés minőségének javítását szolgálták.
 11. A kidolgozott és lektorált, kipróbált képzések akkreditációjának megindítása a projekt részét képezi, s hozzájárul, hogy a képzések az iskolai rendszerű szakképzés és alapképzés mellett a felnőttképzésben is alkalmazhatóvá váljanak.
 12. Az ifjúságsegítő és a csecsemő és gyermeknevelő- gondozó képzésben szerzett intézményei tapasztalatok összegzésére került sor.
 13. A projekthez kapcsolódóan a Magyar Pedagógiai Társaság szervezésében két országos konferenciára került sor, ahol a kapcsolódó kutatás eredményeinek bemutatása mellett fejlesztő szakemberek és külső

szakértők az egyes képzési tartalmak mentén mutatták be elképzeléseiket a szélesebb szakmai közönségnek. (2011. augusztus és 2012. március).

A projekt keretében fejlesztett tantervi egységek, tananyagok:

Baranyi Éva - Letenyei Mráz Márta: Személyes ifjúságsegítés

Bencze Györgyné - Dr. Jásper András - Magdali Csaba: Fiatalok társadalmi részvétele és érdekképviselete

Bodor Tamás - Rapi István - Takácsné Dr. Pálhegyi Beáta: Helyi ifjúsági munka

Dr. Vercseg Ilona - Kovács Edit: Ifjúsági közösségfejlesztés (animáció)

Mészáros György - Bogdán Péter - Csereklye Erzsébet: Társadalmi sokféleség, interkulturalitás

Ovárdics Andrea - Koltói Lilla: Egyéni autonómia

Rigó Róbert - Kántor Judit: Jövőtervezés

Salamon Judit - Papp Zsolt: Önkéntesség, önszerveződés

Szebenyi Marianna - Hoffmann Krisztina: Emberi jogok – gyermeki jogok

Székely Levente: Virtuális ifjúsági munka

Szivák Judit - Tóth Györgyi: Nemformális és informális tanulás

Vajda Árpád - Fabulya Edit: Ifjúsági projekt- és szervezetmenedzsment

A tananyagok – regisztrált felhasználók számára – letölthetők a projekt honlapjáról: <http://ifiped.kefo.hu>